

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	19XCdo/41/2016
Identifikačné číslo spisu:	3812219687
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3812219687.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpená: Fridrich Paľko, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, 813 11 Bratislava o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 8C/220/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/426/2014-111 a č. k. 19Co/428/2014-119 z 05.03.2015, takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie konania z a m i e t a .

Dovolanie zo dňa 20.04.2015 o d m i e t a .

Dovolanie zo dňa 27.04.2015 o d m i e t a .

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením č. k. 19Co/426/2014-111 z 05.03.2015 potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza (ďalej aj „súd prvého stupňa“) č. k. 8C/220/2012-30 z 04.03.2013, ktorým bola uložená žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Prievidza; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v danom prípade:

a/ súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.) - nepodala totiž námietku zaujatosti, ale návrh podľa § 12 ods. 1 O.s.p., b/ odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že jeho rozhodnutie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné, c/ rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd nebol správne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.); o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, nezákonný postup ktorého jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa v konaní domáha. Zároveň žalobkyňa navrhla konanie prerušiť a predložiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky.

Ďalším uznesením č. k. 19Co/428/2014-119 z 05.03.2015 Krajský súd v Trenčíne potvrdil uznesenie Okresného súdu Prievidza č. k. 8C/220/2012-93 z 31.01.2014, ktorým bola žalobkyňa uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20 € za odvolanie podané proti prvostupňovému rozsudku. Potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa odôvodnil jeho vecnou správnosťou a zároveň jasnosťou a zrozumiteľnosťou.

Aj proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Napadnuté rozhodnutie označila za prekvapivé a priečiace sa zákonu. Súdy jej vyrubili súdny poplatok, ktorý jej nemal byť vyrubený a tým jej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „O.s.p.“). Žiadala preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť.

Žalovaná sa k dovolaniam písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podala včas účastníčka konania zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania nie je dôvodný, a preto ho treba zamietnuť a obe dovolania odmietnuť.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že navrhuje dovolacie konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie v súlade položky 17a sadzobníka, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch s Ústavou Slovenskej republiky. Dôvodí, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá sa nemá spoplatňovať, pretože je jediným prostriedkom, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej povahu fakticky poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd návrhu žalobkyne na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nevyhovel a tento zamietol, pretože položku 17a sadzobníka, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, nepovažuje za rozpornú s Ústavou Slovenskej republiky a jej článkom 46 ods. 1.

Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa argumentáciou žalobkyne, že zavedenie poplatku za námietku zaujatosti jej bráni vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu nestotožňuje. Položka 17a bola do sadzobníka znovu zavedená zákonom č. 621/2005 Z. z., pretože dochádzalo k zneužívaniu inštitútu námietky zaujatosti a tak k zbytočnému predlžovaniu konania. Podľa dôvodovej správy k tomuto zákonu

predmetný poplatok by mal mať povahu kaucie, ktorá by sa mala poplatníkovi vrátiť, ak námietku podal odôvodnene. Takéto obmedzenie je podľa najvyššieho súdu primerané a prispieva aj k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Daný poplatok za námietku sa naviac v prípade jej oprávnenosti účastníkovi konania podľa § 11 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vráti. Otázkou vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v rozsudku zo dňa 19.06.2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že nikdy nevylúčil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60).

Z týchto dôvodov je Najvyšší súd Slovenskej republiky názoru, že dovolateľka namieta rozpor s právom na prístup k súdu neoprávnené, a preto jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. zamietol.

V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu vo veci o vyrubenia súdneho poplatku vo výške 66 € za námietku zaujatosti ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania toho istého dovolateľa - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014, 6 Cdo 304/2014, 1 Cdo 122/2014, 3 Cdo 310/2014, 4 Cdo 229/2014, 5 Cdo 311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V prípade dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu vo veci vyrubenia súdneho poplatku vo výške 20 € za podanie odvolania ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 221/2014, 6 Cdo 219/2014, 6 Cdo 236/2014, 6 Cdo 295/2014, 6 Cdo 253/2014, 6 Cdo 278/2014, 3 Cdo 428/2014, 5 Cdo 301/2014, 5 Cdo 390/2014, 5 Cdo 365/2014, 7 Cdo 398/2014, 7 Cdo 466/2014, 8 Cdo 265/2014). Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 243b ods. 7 O.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

V súvislosti s novelizáciou ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p., účinnou od 01.01.2015, súd len dodáva, že od uvedeného dátumu je prípustnosť dovolania proti uzneseniu o súdnych poplatkoch výslovne vylúčená aj týmto ustanovením.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolania žalobkyne podľa § 237, § 239 a § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako procesne neprípustné odmietol, bez toho, aby sa mohol zaoberať správnosťou právneho posúdenia veci, na ktorom spočívajú dovolaniami napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.